

Изјава државног секретара да Устав Србије мора да се мења како би правосуђе добило "екстерну контролу" није изненадила госте Утиска недеље. "То што је изјавио државни секретар свакако је став Министарства правде, и ако Влада и не зна за то, а могуће да не зна, она ће стати иза тога, а верујем да је иницијатор тога председник Републике", рекла је професорка Правног факултета у пензији Весна Ракић Водинелић. Поводом изјава Вучића о случају Филип Кораћ, гости Утиска сагласни су - није у надлежности председника и не сме да зна детаље истраге.

Гости Утиска недеље су професорка Правног факултета у пензији Весна Ракић Водинелић, судија Миодраг Мајић, Радован Лазић из Државног већа тужилаца.

Државни секретар у Министарству правде [Радомир Илић изјавио је да Устав Србије мора да се мења како би правосуђе добило екстерну контролу,](#) јер су судство и тужилаштво, како је рекао, постали "неодговорна грана власти" и "затворени систем који води рачина само о себи". Навео је пример Француске у којој, како је рекао, судије и тужиоце поставља председник државе.

Тужилац Лазић каже да га не изненађује та изјава, да је она очекивана, мада је, како оцењује, свакако претерана. Када смо приступили промени Устава, а то је било пре неколико година, томе смо приступили јер је утицај политике био превелики, подвлачи. Смисао промене Устава је било јачање независности правосуђа и смањење политичког утицаја, али, каже Лазић, када је кренуо поступак израде уставних амандмана, онда је струка указивала да цео процес иде у супротном правцу од оног због чега је започет. Тако да је ова изјава државног секретара Илића сасвим логичан ток, наводи Лазић.

Судија Мајић. То су јако опасне ствари и зато ћемо у наредном периоду да видимо да ли је ово вест године и куда ће ово даље ићи

Судија Мајић каже да је могуће да ћемо након неког времена схватити да је ово вест године и куда ће ово даље ићи. Наводи да њега такође ово није претерано изненадило, али подвлачи да је ово први пут ипак да су се чуле речи да је правосуђу потребна "екстерна контрола" од стране, како се навело, људи који једини имају легитимитет, јер "судије нису биране од стране грађана, али постоје људи који јесу и ти људи би били баш добри контролори правосуђа".

"Парадокс, који је колега споменуо, је следећи – ми смо у уставну реформу ушли да се недозвољени притисак политике на правосуђе склони. То је било једино око чега је постојала сагласност Европе, домаћих актера, људи у правосуђу. Ми смо сада на потпуно другој позицији, ако је и постојала некаква независност, за коју смо схватили у међувремену да је "погрешна", "претерана", да вас је распустила, да затегнемо сада ствари и је дамо у руке људима који "знају то да раде". То су јако опасне ствари и зато ћемо у наредном периоду да видимо да ли је то изјава године", рекао је судија.

Осврћући се на изјаву председника Вучића поводом случаја Филип Кораћ, Весна Ракић Водинелић каже да смо у вези са председником нешто до сада и научили, подсећајући да је он као главног нарко дилера означио извесног Космајца за ког је тврдио да нико не сме да изговори његово име, па је сада он, после процеса и то не због трговине наркотицима, него због пореске утаје - слободан човек.

Водинелић: Можда је то почетак и формалне свемоћи, Вучић ће покушати да устоличи себе као некаквог доживотног председника Републике

"Рачунам на здраву памет наших грађана, рачунам да човек, на основу искустава са нашим председником може нешто да научи... То што је изјавио државни секретар свакако је став Министарства правде, и ако Влада и не зна за то, а могуће да не зна, она ће стати иза тога, а верујем да је иницијатор тога председник Републике... Премда сам ја мислила да ће његова иницијатива и непрестано јавно пренемагање одвести га у неком другом правцу, да ће покушати нешто слично ономе што се сада дешава у Русији, тј. да устоличи себе као некаквог доживотног, неограниченог или слабо ограниченог, у погледу трајања мандата, председника Републике. Мислим да је правосуђе мали залог за њега, али можда је то почетак и формалне свемоћи, а не само фактичке, која постоји", истакла је професорка.

Лазичевић каже да је проблем баш то што председник зна нешто о том предмету (Филип Кораћ). Лазичевић каже да нема овлашћења да коментарише предмет који је још активан, јер је истрага само обустављена, и рок за приговоре није истекао. Свако коментарисање тог предмета је директан притисак на другостепеног тужиоца који ће можда одлучивати о приговору ако га буде, истиче. "Уколико буде приговора, о томе ће одлучивати другостепени тужилац, али после оваквих јавних изјава председника Републике, да ли ће ико веровати да ли је другостепени тужилац ту одлуку донео самостално и само везан закон. То је још један проблем како се урушава не само ауторитет тужилаца, већ имамо исту ствар имамо и са судијама... Имали смо ситуације да су се неправоснажне пресуде исто од високих државних функционера коментарисале", наводи Лазичевић.

Оља Бећковић подсетила на емотивни наступ председника, кад је коментарисао тај случај (Филип Кораћ), наступ заштитника деце од дроге. "Само га питати да ли спасава децу путем органске конопље из Јовањице", додаје на то Ракић Водинелић.

Професорка Ракић Водинелић каже да владавина права одваја цивилизацију од варварства. Додаје да то што председник говори о предметима који су у току, говори каквог председника имамо – који, како каже, сматра да не мора да поштује ни Устав ни закон. "Наравно да може да прогласи било кога криминалцем, прогласиће га, можда неког и од нас троје, наравно да може да каже да судија Мајић соли памет некоме, наравно да све то некоме може да каже... Само што то неће говорити цивилизован председник републике", навела је гошћа Нове С.

И судија Мајић наводи да председник не сме да зна детаље о случају Кораћ, јер се ради о подацима из истраге. Постоје две могућности - или да то не зна, па претпоставља на

основу неких других података, или да му неко те ствари реферише, а ако је ова друга могућност тачна, која такође не би требало да се дешава, јер у председниковој надлежности не спада то како поступа тужилац у неком предмету, онда смо на трагу другог великог проблема у том предмету, каже Мајић, додајући да ако неко председника информисе шта се у предмету дешава – онда је тешко поверовати да нема баш никаквог утицаја на то како ће се у том предмету одлучити, нарочито ако знамо начин избора тужилаца, да их је поставила актуелна политичка већина. "А заправо нас председник сада уверава да има проблем са тим тужиоцима".

Колико је пута председник кршио претпоставку невиности

Ракић Водинелић наводи да председник коментарише процесе који су у току непрестано, оцењујући да то долази до одређеног броја људи као пресуда, јер је дуго у историји европске цивилизације владар доносио пресуде.

Ракић Водинелић каже да председник, као дипломирани правник, који је и код ње добио 10, зна да то све не сме да ради, али да "га је баш брига и може му се зато што је то аутократски облик владавине".

Лазић наводи да је проблем што велики број грађана то прихвата. "Чини ми се да моје колеге не желе да говоре о томе, што не значе да то прихватају".

Професорка Ракић Водинелић је додала да није само ћутање у питању већ и - нечињење.

"Према неком је врло лако и једноставно спровести кривични прогон, уосталом видећемо шта ће да се деси са госпођом Весном Пешић у наредних неколико дана... А кад је неко други у питању, ту је врло тешко. Ја знам да ту постоје и процесне сметње... Сетим се само колико је пута председник Републике кршио претпоставку невиности, то је озбиљна ствар... Космајац... Он је, ако се сећате, решио убиство Ђурувије и рекао ко су кривци за то убиство и која су лица која су извршила - пре него што је судски поступак по том предмету уопште и почео... Па његова та употреба полиграфа и "ослобађање" кривице одређених људи", каже гошћа Утиска, подсећајући да је то искористио у случају Милана Радоичића.

Тада је директор Канцеларије за КиМ Марко Ђурић, који је, како каже професорка, такође негде завршио права, рекао "да је полиграф у стању да одреди ко је кривично одговоран, а ко није". Професорка је додала да се пита, од када је то чула, што се онда судије и тужиоци муче и што не уведемо неке холограмске судије и тужиоце.

Судија Мајић је рекао да није нормално, на једној равни, што он "соли памет", јер то не ради судија у једном пристojном, уређеном друштву. "Ја то радим зато што то не раде они чији је то посао... Зато што ви не чујете, у читавом овом хаосу који имамо у односима председник Републике - извршна власт – правосуђе, апсолутно не постоје институције које су дужне да се тим поводима оглашавају. Ја сам једино сигуран да ово неће дуго да траје, да се ти односи заоштравају, што видимо по најавама у медијима, да ћемо доћи до ситуације да ће се или председник Републике приволети Уставу и праву или ће се правосуђе и формализовано приволети тој грани власти", оценио је судија.

Тужилац Лазић дао је исти одговор и на питање да ли је Вучић могао да има увид у снимак несреће на наплатној рампи у Дољевцу, у којој је учествовало возило у ком је био в.д. директора Коридора Србије Зоран Бабић, а страдала жена у аутомобилу који је ово возило ударило, наводећи да он то не сме.

Зашто нема седнице ДВТ о изјавама функционера и шта ради Доловац?

Тужилац Лазић, упитан о афери "Рођендан" на ком је и сам био, каже да она не постоји, да су је направили Српски телеграф и касније преузели други таблоиди, а којој је дала ветар у леђа републичка тужитељка Загорка Доловац сазивањем Етичког одбора, који није донео никакву одлуку, пребацио је на Дисциплинског тужиоца, који, како наводи Лазић, није покренуо дисциплински поступак. То је био рођендан тужиоца, члана ДВТ (Државног већа тужилаца), то је била тема за таблоиде, мислим да је главна мета био Горан Илић, уз слављеника, каже Лазић.

Говорећи о томе шта је посао републичког тужиоца, Лазић каже да је то - да брани судије и тужиоце и правосуђе, а Доловац је додатно и председник ДВТ, истиче. Он наводи да је сазивање седнице ДВТ нужно, посебно након свега што се догодило протекле седмице, али, додаје - то се није десило, па да ће пробати да иницира седницу, која би се бавила изјавама државних функционера - председника Републике и

данашњом изјавом секретара. То је орган који има уставну обавезу да тако нешто уради, то је орган који штити самосталност тужилаца и заменика јавних тужилаца, истакао је Лазић.

Професорка Ракић Водинелић сматра да републичка тужитељка, очигледно, штити извршну власт, ако нема потребу да се у било каквој прилици изјасни се о таблоидном нападу на тужиоце. А с друге стране, она која је пасивна, не примењује принципе деволуције и супституције, она једино што ради - шаље пријаву Етичком одбору против тужиоца који је био на том рођендану. Ако пред републике одиста буде постављао тужиоце, то ће угасити не само јавни, већ и приватни живот тужилаца. Па нико неће славити рођендан, бар не даље од круга породице", навела је професорка.

О нападу на Мајића

Говорећи о односу извршне власти према струци, Мајић пита да ли постоји ико из било које области - правник, доктор, новинар који је неку врсту дисонанце изразио, а да није постао "незналица", "страни плаћеник", "шпијун". Да ли је заиста могуће да су сви малобројни, који се супротставе начину на који се држава и правосуђе води, моментално у табору "шпијуна", "незналица", "некаквих закулисних радњи" - изгледа да јесте, каже Мајић.

Весна Ракић Водинелић каже да је напад на Мајића гротескан и прост, да је Вучић рекао нешто што је незамисливо за председника - "ма терај се...". То је нешто што мами одређене људе да имају такав однос према одређеном судији, каже професорка. Додаје да је тиме направљен пример онога да судији можете свашта рећи, а после тога и свашта учинити, а то је и порука осталима да се смире и да не таласају.

Мајић каже да се стално провлачи то да он иде у неке амбасаде и подвлачи - па на тим местима су и председник и министри и премијерка.

Ово ме све забрињава јер говори о односу извршне власти и самог председника према самој независности судства, каже тужилац Лазић. "Јер зашто баш судија Мајић? Зато што он у јавности важи као судија који брани своју независност и који се бори за своју независност. И, друго, борба против криминала и корупције се своди на борбу против

судија и тужиалца, јер судије и тужиоци су проблем јер пуштају криминалце, убице наше деце, оне који продају нашој деци дрогу у школама... Онако како се овде представља. Оно што мене забрињава је што личи на најаву обрачуна са судијама и тужиоцима и то управо са оним судијама и тужилаца који штите и боре се за своју независност и самосталност", наглашава Лазић.

Мајић: Подсећам на Вучићеву изјаву "Сит сам судија и тужилаца"

Мајић подсећа на Вучићеву изјаву "сит сам судија и тужилаца" и указује да је то пар екселанс проблем државе.

"Сит сам једне гране власти, која је стуб ове државе и "тренутно не могу да их сменим јер бисте гракнули ви и Европа" и онда се појављује секретар који ће решити тај проблем", каже Мајић.

Говорећи о Вучевићевој пријави против браће Вучића, Весна Ракић Водинелић каже да се обраћају правосуђу јер знају како ће се цела ствар завршити, као и да се не ради о озбиљној кривичној пријави у којој није дат опис радњи које чине биће кривичног дела, што је и сам подносилац рекао. Даље, подносилац је рекао да подноси фингирану кривичну пријаву јер верује у поштење браће Вучић, тако да је оно што се може очекивати да тужилац одбаци или врати због неуредности.

Вучић има очекивања да та кривична пријава буде одбачена и да онда каже да се обратио тужиоцу за разлику од Мајића и сл, је један добар тужилац и који је одбацио кривичну пријаву против њега, то је идеја која може да стоји иза свега, каже професорка.

Говорећи о информацијама које председник износи и има из истражног поступка, Ракић Водинелић каже да може да их сазна од тужиоца, полиције или адвоката, а да нико од њих не сме да одаје детаље из истражног поступка, који је нејаван, и нико не сме о томе да говори. "Ја да сам на месту Загорке Доловац и се одважила да питам - извините, али одакле ви то знате, вас нећу гонити, али ајде да видимо шта ћемо са људима који су вам то рекли. То је само једна мала реченица, која неће коштати каријере, а камоли живота", наводи професорка.

(Н1)

Видети још: [Државни секретар у Министарству правде: Изменом Устава увести екстерну контролу правосуђа, јер су судство и тужилаштво постали неодговорна грана власти; Председник Вучић би требало да поставља судије и тужиоце као у Француској](#)